

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี
Development of Reading Comprehension Ability by Using the 6-Steps Ladder
Technique of Mattayomsuksa 1 Students at Ban Donduea School,
Sangkhom District, Udon Thani Province

สุวิพงษ์กร โพธิ์สาระ^{1*} และ โศรยา วิมลสถิตพงษ์²

Suwipongsakorn Posara^{1*}, and Soraya Wimonsthitphong²

นักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี^{1*}

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี²

Student, Program in Thai Language, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University^{1*}

Assistant Professor, Program in Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Udon Thani Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: wi.soraya@udru.ac.th

วันที่รับบทความ: 26 เมษายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 29 พฤษภาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 5 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น จำนวน 5 แผน รวม 5 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น มีประสิทธิภาพ 84.71/ 82.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความสำคัญ เทคนิคบันได 6 ขั้น

Abstract

This research aimed to: 1) Identify the efficiency of the reading comprehension ability of Mattayomsuksa 1 students using the 6-step ladder learning management process efficiently according

to the 80/ 80 criterion. 2) Compare the learning outcomes in reading comprehension using the 6-step ladder learning management process among Mattayomsuksa 1 students before and after the study. The sample group comprised 17 Mattayomsuksa 1 students from Ban Don Dua School. Research tools included the 5 learning management plans on reading comprehension using the 6-step ladder technique within 5 hours and the performance measurement tests on reading comprehension. Data analysis utilized percentages, means, standard deviations, and content analysis. The research found that 1) the reading comprehension ability of Mattayomsuksa 1 students using the 6-step ladder technique was efficient, with a score of 84.71/ 82.35, exceeding the specified criterion. 2) The learning outcomes in the Thai language subject, specifically in reading comprehension using the 6-step ladder technique among Mattayomsuksa 1 students, showed significantly higher post-study scores compared to pre-study scores at a statistical significance level of .05.

Keywords: Reading Comprehension, 6-Steps Ladder Technique

บทนำ

ภาษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ เพราะภาษาเป็นทั้งประสบการณ์และเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ถ้าขาดสื่อสำคัญนี้แล้วมนุษย์คงไม่สามารถรวมกันเป็นสังคมได้ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งหมายความว่ามนุษย์ไม่อาจอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพังแต่จะต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า ภาษาที่ใช้ก็เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ทำให้เข้าใจกันสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันได้ ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญที่ช่วยให้บุคคลเข้าใจกัน ผ่านทักษะทุกด้าน ได้แก่ การฟัง การดู การพูด การอ่านและการเขียน บุคคลจึงต้องอาศัยทักษะพื้นฐานดังกล่าวช่วยสร้างเสริมสติปัญญาและความรู้สึกรู้สีกินคิด รวมทั้งการพัฒนาอาชีพและบุคลิกภาพของตนให้ประสบผลสำเร็จในชีวิต (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553 : 1)

ในบรรดาทักษะทางภาษาต่าง ๆ ทักษะการอ่านถือเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะการอ่านช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ และความคิด บุคคลที่มีสมรรถนะการอ่านอย่างแท้จริงย่อมสามารถนำประสบการณ์ ความรู้และความคิดไปใช้ประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านและการวิเคราะห์งานเขียนประเภทต่าง ๆ จากทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียน การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคตแล้ว ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ทุก ๆ คน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันและอนาคตได้อย่างรู้เท่าทัน และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สามารถมีส่วนร่วมและเป็นสมาชิกในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ (เสกสันต์ ผลวัฒน์, 2564 : 1)

นอกจากนี้ เสกสันต์ ผลวัฒน์ (2564 : 1) ยังอธิบายเพิ่มเติมว่า แม้การอ่านจะมีความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่จากผลการทดสอบต่าง ๆ อาทิ การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษากลับพบว่า ยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่มีผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับปรับปรุงสำหรับการประเมินระดับนานาชาติ คือ การประเมินความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ของนักเรียนไทยในโครงการ PISA (Programme for International Student Assessment) การประเมินดังกล่าวพบว่า

สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศ OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development)

การอ่านจับใจความสำคัญ ถือเป็นการอ่านขั้นพื้นฐานในการต่อยอดไปสู่การอ่านระดับสูงอื่น ๆ ซึ่งหากจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ ก็จะช่วยให้อ่านเรื่องราวยาวที่อ่านได้โดยตลอด ดังนั้น การจับใจความสำคัญจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเพื่อที่จะสามารถรับสารผ่านการอ่านหรือการฟังได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องตรงประเด็น นอกจากนี้การจับใจความสำคัญได้อย่างแม่นยำยังช่วยให้ผู้รับสารสามารถใช้ทักษะทางภาษาขั้นสูงยิ่งขึ้น กล่าวคือสามารถนำใจความสำคัญจากสิ่งที่ได้อ่านหรือสิ่งที่ได้ฟังมาวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่า และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจับใจความสำคัญจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนควรศึกษาและหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและการทำงานอื่น ๆ ต่อไป (เสกสันต์ ผลวัฒน์, 2564 : 6) ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้หนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ การอ่านจับใจความและมีความน่าสนใจคือ เทคนิคบันได 6 ขั้น

เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจับใจความสำคัญ ที่ เสกสันต์ ผลวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์พัฒนาขึ้น โดยเทคนิคดังกล่าวสามารถจับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้นโดยผ่านขั้นตอน 6 ขั้นตอนคือ การอ่านให้จับพร้อมตั้งคำถาม 5W1H การหาคำสำคัญ การตัดส่วนขยายใจความสำคัญ การเติมคำเชื่อมหาส่วนขยายใจความสำคัญ การสังเกตคำเชื่อมแสดงความขัดแย้งและการหาใจความทุกบทอ่าน

ด้วยเหตุนี้งานวิจัยนี้จึงเล็งเห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ และมุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ ตำบลบ้านโคก อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้นัก โดยงานวิจัยนี้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการจับใจความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น บทความ ข่าว หรือสารคดี ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามกระบวนการทั้ง 6 ขั้นตอนก็นำไปสู่การหาใจความสำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น อันจะนำไปใช้เป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

1. การอ่านจับใจความสำคัญ

ฤดี กมลสวัสดิ์ (2564 : 2) กล่าวถึง การอ่านจับใจความสำคัญ ไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บสาระสำคัญ ความรู้ข้อมูลที่ที่น่าสนใจ และแนวความคิดหรือทัศนะของผู้เขียนของเรื่องที่อ่าน อีกทั้งยังเป็นการอ่านที่ต้องการแยกแยะเรื่องที่อ่านให้ได้ว่าส่วนใดเป็นใจความหรือข้อความที่สำคัญที่สุด และส่วนใดเป็นข้อความประกอบ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 2) กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจหรือเชี่ยวชาญในการอ่านที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องจะต้องฝึกฝนทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตนช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ (2548 : 42) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความมาช่วยในการรับข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้เพราะการอ่านและการฟังมีผลต่อการรับข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการได้รับทราบการเคลื่อนไหวของคนในสังคม

2. กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น

เสกสันต์ ผลวัฒน์ (2564 : 6 - 7) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ไว้ดังนี้

1. บันไดขั้นที่ 1 อ่านให้จบและตั้งคำถาม โดยใช้การตั้งคำถาม 5W1H ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่จับใจความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจและได้ภาพรวมของเนื้อหาของเรื่องที่อ่านอย่างคร่าว ๆ โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไรใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร หากเรื่องนั้นมีชื่อเรื่องก็ให้พิจารณาตั้งแต่ชื่อเรื่องเพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องมักจะสอดคล้องกับใจความสำคัญหรือความคิดหลัก หรือช่วยแสดงให้เห็นถึงจุดสนใจ

2. บันไดขั้นที่ 2 พิจารณาคำสำคัญ (Key Words) ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าคำสำคัญ (Key Words) เป็นคำที่กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องที่อ่าน ในแต่ละย่อหน้านั้นอาจมีคำสำคัญมากกว่าหนึ่งคำ แต่เมื่อนำคำเหล่านั้นมาเชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นก็สามารถทราบถึงใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องที่อ่านได้ โดยธรรมชาติของการเขียนนั้น ผู้เขียนได้มีการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของคำสำคัญ ผู้อ่านสามารถจะสังเกตคำสำคัญได้โดยอาศัยหลัก ดังนี้

(1) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

(2) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบของเรื่อง

3. บันไดขั้นที่ 3 ตัดส่วนขยายใจความสำคัญทั้ง ธรรมชาติของการเขียนนั้น การนำเสนอความคิดหรือความรู้ในงานเขียน ผู้เขียนไม่ได้เสนอแต่ใจความสำคัญออกมาโดยตรงไปตรงมา กล่าวคือ ไม่ได้กล่าวตรง ๆ ว่าเรื่องที่เขียนนั้นมีใจความสำคัญอย่างไร แต่จะถูกห่อหุ้มด้วยบริบท ซึ่งในโครงสร้างของการเขียนก็คือ การขยายความ อาจแสดงอยู่ในลักษณะการให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด การให้เหตุผล การยกตัวอย่าง หรือการเปรียบเทียบก็ได้ ดังนั้นหน้าที่ของผู้อ่านก็คือ ต้องแยกใจความสำคัญออกจากข้อความที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญออกมาให้ได้ ซึ่งลักษณะการขยายความมีดังนี้

(1) การให้คำจำกัดความ การขยายความลักษณะนี้เป็นการอธิบายความหมายของคำหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการอธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องด้วย การขยายความลักษณะนี้อาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบด้วย

(2) การอธิบายให้รายละเอียด การขยายความลักษณะนี้จะใช้เมื่อต้องการแจกแจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อธิบายลักษณะหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงขั้นตอน กระบวนการบรรยายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะขยายโดยอธิบายให้รายละเอียด หรืออธิบายให้รายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างก็ได้ การอธิบายให้

รายละเอียดนี้นิยมใช้คำเชื่อม “คือ” “กล่าวคือ” เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่าข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการอธิบายให้รายละเอียด

(3) การให้เหตุผล การขยายความลักษณะนี้ใช้เขียนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม การขยายความด้วยวิธีนี้ทำได้หลายวิธี อาจเสนอความคิดที่เป็นข้อสรุปและตามด้วยข้อสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลหรือหลักฐานโดยการยกตัวอย่าง หรือเสนอผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักแล้วตามด้วยสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลนั้น การขยายความด้วยการให้เหตุผลนี้มักจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “จึง” และ “เพราะ” ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคือ เหตุ + “จึง” + ผล และ ผล + “เพราะ” + เหตุ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงผล

(4) การยกตัวอย่าง การขยายความลักษณะนี้จะใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด หรือจะใช้วิธีการยกตัวอย่างแต่เพียงอย่างเดียวโดยการยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างแล้วจึงสรุปท้ายย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญการยกตัวอย่างนี้นิยมใช้คำเชื่อม “เช่น” “ได้แก่” เพื่อแสดงให้เห็นว่าข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการยกตัวอย่าง

(5) การเปรียบเทียบ การขยายความลักษณะนี้จะใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบในลักษณะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ โดยอาจมีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือความแตกต่างกันโดยกำหนดประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงเปรียบเทียบไปที่ละประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ยกมาเปรียบเทียบได้ชัดเจนในด้านความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน หรืออาจใช้การยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์ขึ้นมาก่อน แล้วจึงสรุปประเด็นความคิดสำคัญที่จะเสนอ หรือการเขียนอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันเพื่อให้ความคิดสำคัญชัดเจนขึ้นการขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะมีลักษณะโครงสร้างคือ ตัวตั้ง + คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ + ตัวเปรียบ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงตัวตั้ง

4. บันไดขั้นที่ 4 เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทั้งแนวทางปฏิบัติของการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญในย่อหน้าได้ง่าย โดยสังเกตจากคำเชื่อมแสดงส่วนขยายใจความสำคัญ หากทว่าในบางครั้งผู้เขียนอาจจะเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าโดยไม่ใช้คำเชื่อมก็ได้ ดังนั้นหากต้องการจะจับใจความสำคัญผู้เรียนจำเป็นต้องเติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทั้งคำเชื่อมที่นิยมเติมในข้อความในย่อหน้า ได้แก่ กล่าวคือ เช่น จึง เพราะ

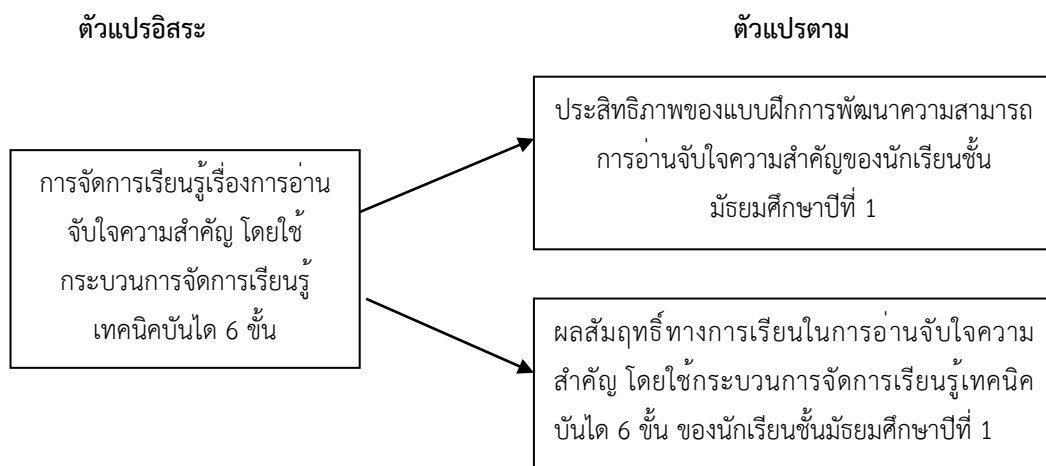
5. บันไดขั้นที่ 5 สังเกตคำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันที่ปรากฏในย่อหน้า ปกติแล้วข้อความหรือประโยคแต่ละประโยคที่เรียงต่อกันในย่อหน้านั้นจะมีเนื้อหาเกี่ยวโยงต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความคิดและการเชื่อมโยงความคิดเป็นไปอย่างมีระเบียบ ชัดเจน “ประดุจนามะลิแต่ละดอกมาร้อยเป็นวงรอบจนเป็นพวงมาลัยที่เป็นระเบียบสวยงาม ทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้ง่ายไม่สับสนวุ่นวาย อ่านแล้วได้เนื้อความที่สมบูรณ์แจ่มแจ้ง” วิธีหนึ่งที่ทำให้ย่อหน้าเกิดการเชื่อมโยง คือ การใช้คำหรือกลุ่มคำเป็นเครื่องเชื่อมความ คำหรือกลุ่มคำที่เป็นเครื่องเชื่อมในย่อหน้านั้นมีหลายลักษณะ แต่มีคำหรือกลุ่มคำลักษณะหนึ่งที่ช่วยให้จับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ คำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน เช่น แต่ ทว่า แต่หาก แต่ว่า แต่ทว่า อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้าม ในทางกลับกัน ถึงแม้...แต่ เป็นต้น เพราะใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อในย่อหน้านั้นอาจอยู่หลังคำหรือกลุ่มคำดังกล่าว

6. บันไดขั้นที่ 6 หากย่อหน้านั้นไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ ต้องพิจารณาเนื้อความในบริบทอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อความในย่อหน้าก่อนและหลัง โดยนำใจความสำคัญหรือความคิดหลักที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้นนำมาประมวลและเรียบเรียงให้เป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของแบบฝึกการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 งานวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 17 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี

1.2 กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 17 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จึงมีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพียงห้องเดียว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และแบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 5 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความจากบทความ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความจากข่าว
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านจับใจความจากสารคดี

โดยงานวิจัยนี้ได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้นทั้งด้านแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการสอน

2.1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คู่มือครู หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.3 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านดอนเตือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1.4 ศึกษาเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าแล้วทำการวิเคราะห์เป็นหน่วยย่อย เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.1.5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น โดยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 5 ชั่วโมง

2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อพิจารณาความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านหลักสูตรและการสอน การวิจัยและการวัดผล ประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้อง และครอบคลุมแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1.8 ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนบาก เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา สื่อการสอน ปริมาณเนื้อหา และกิจกรรม ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.1.9 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ได้ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักสูตรและคู่มือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชุดพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2.2.2 ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตรการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และการประเมินผลด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

2.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

2.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.2.5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาถึงความเห็น

2.4.6 นำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่า (IOC) ซึ่งสรุปผลการหาค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าความเหมาะสมโดยได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.4.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้น ดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 ดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น โดยดำเนินการด้วยตนเองและใช้เวลาในการจัดกิจกรรมรวม 5 ชั่วโมง

3.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

4.1 คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและนำผลการทดสอบหลังเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้การทดสอบที่แบบกลุ่มเดียว (One Sample t-test) และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการทดสอบที่แบบไม่อิสระ (Dependent Sample t-test)

4.2 คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและนำผลการทดสอบหลังเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้การทดสอบที่แบบกลุ่มเดียว (One Sample t-test) และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการทดสอบที่แบบไม่อิสระ (Dependent Sample t-test)

ผลการวิจัย

1. ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 17 คน

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน (20)	คะแนนที่ได้จากการทำใบงาน ในแต่ละการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					รวมคะแนน	
							กระบวนการ ระหว่างเรียน (50)	คะแนน หลังเรียน (20)
		แผนที่ 1 (10)	แผนที่ 2 (10)	แผนที่ 3 (10)	แผนที่ 4 (10)	แผนที่ 5 (10)		
1	7	8	9	8	9	9	43	15
2	7	7	8	7	8	8	38	14
3	4	7	8	8	8	9	40	14
4	2	7	7	8	9	8	39	16
5	11	9	9	10	9	10	47	18
6	12	8	9	8	9	10	44	18
7	11	8	9	7	7	8	39	15
8	7	7	8	8	8	8	39	16
9	15	8	10	8	10	9	45	17
10	13	8	8	9	10	10	45	18
11	7	7	8	8	9	8	40	14
12	9	8	9	7	7	8	39	17
13	13	9	8	9	9	10	45	19
14	11	7	10	9	9	9	44	18
15	4	8	7	7	8	8	38	14
16	14	8	10	10	9	10	47	19
17	15	9	10	9	10	10	48	18
รวม	162	133	147	140	148	152	720	280
ค่าเฉลี่ย	9.53	7.82	8.65	8.24	8.71	8.94	42.35	16.47
S.D.	4.03	0.73	1.00	0.97	0.92	0.90	3.50	2.88
ร้อยละ	47.65	78.24	86.47	82.35	87.06	89.41	84.71	82.35
ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) = 84.71								
ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) = 82.35								

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 17 คน พบว่าได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 9.53 คิดเป็นร้อยละ 47.65 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.03 ส่วนคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนเท่ากับ 42.35 คิดเป็นร้อยละ 84.71 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.50 และได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนเท่ากับ 16.47 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.88 คิดเป็นร้อยละ 82.35 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ปรากฏว่ามีผลรวมสูงกว่าเกณฑ์

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80

รายการประเมิน	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/ 80
คะแนนกระบวนการ ระหว่างเรียน (E_1)	17	50	720	42.35	84.71
คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียน (E_2)	17	20	280	16.47	82.35

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 84.71/ 82.35 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ $E_1/ E_2 = 80/ 80$ สูงเกินมาตรฐาน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียน

ผลการวิจัย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่อิสระ ($n = 17$)

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	MD	S.D. _D	t	Sig.
ก่อนเรียน	9.53	4.03	6.94	2.88	9.93*	0.0000
หลังเรียน	16.47	1.84				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.84 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 9.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.03 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 17 คน มีประสิทธิภาพ 84.71/82.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 17 คน มีคะแนน 84.71/82.35 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากปัจจัย ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี ที่สร้างขึ้นจำนวน 5 แผน ประกอบด้วย การอ่านจับใจความจากนิทาน, การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น, การอ่านจับใจความจากบทความ, การอ่านจับใจความจากข่าว และการอ่านจับใจความจากสารคดี โดยเริ่มจากการให้นักเรียนสังเกตสิ่งที่ครูเตรียมมาหรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการเรียนการสอน จากนั้นนักเรียนฟังครูอธิบายเกี่ยวกับการบันทึกข้อความลงแบบฝึกหัด สืบคดีจับใจความที่เป็นขั้นตอนของบันได 6 ขั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ขั้นที่ 1 ให้อ่านเรื่องที่กำหนดและตั้งคำถาม โดยใช้ 5w1H ขั้นที่ 2 เป็นการหาคำสำคัญ ที่ปรากฏมากที่สุดในเรื่องนั้น ๆ ขั้นที่ 3 การตัดสินใจความสำคัญ โดยการตัดพลาความที่อยู่หลังคำว่า เช่น ได้แก่ หมายถึง เพราะมักเป็นส่วนที่ขยายและส่วนแสดงผล ขั้นที่ 4 เติมคำเชื่อม หาส่วนขยายใจความสำคัญ โดยการเติมคำว่า กล่าวคือ จึง เช่น เพราะ เพื่อหาใจความสำคัญจากเรื่อง ขั้นที่ 5 สังเกตคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง โดยให้นักเรียนสังเกตคำว่า แต่ แต่หาก แต่ว่า อย่างไรก็ตาม เพราะใจความสำคัญจะมักอยู่หลังคำเหล่านี้ และขั้นที่ 6 หาใจความสำคัญทุกย่อหน้า โดยการนำใจความที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้นมาเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เสกสรรค์ พลพัฒน์ (2564) ที่ได้พัฒนาเทคนิคดังกล่าวอย่างเป็นขั้นเป็นตอน แต่ละขั้นตอนล้วนเป็นการฝึกการสังเกตเนื้อหาบทอ่าน เพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้อย่างถี่ถ้วน

2) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี ช่วยให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดโดยผ่านการอ่านอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน คิดอย่างมีเหตุผล และสามารถจัดระเบียบการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษาเทคนิคบันได 6 ขั้น ของ สุรศักดิ์ แยม่อม (2564: 56) ได้กล่าวว่า เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านซึ่งสอดคล้องกับทักษะกระบวนการคิดอย่าง

เป็นระบบ และเป็นขั้นตอน โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกมาด้วยความเข้าใจ มีการจัดระบบข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบบันได 6 ขั้น สามารถใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มขนาดเล็ก หรือทั้งชั้นเรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สามารถช่วยให้นักเรียนสามารถคิดอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนในเนื้อหาเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกเนื้อหาได้อย่างง่าย นอกจากนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัย ยังได้รับการประเมินค่าความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเนื้อหาสาระรายวิชาภาษาไทย ตลอดจนคำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี เมื่อนำผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน กับหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 16.47 สูงกว่าก่อนเรียน 9.53 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำราต่าง ๆ เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ และสร้างแบบฝึกทักษะที่มีบทอ่านเนื้อหาหลากหลาย เหมาะกับช่วงวัย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากบทอ่านประเภทต่างๆ อีกทั้งเทคนิคบันได 6 ขั้น ที่ช่วยให้นักเรียนคิดได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษขอร มินท์ยัษ และน้ำทิพย์ งามอาภาวณิช (2566 : 36 - 37) ที่ใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Liveworksheets สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.18 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.84 และหลังเรียน 13.87 คิดเป็นร้อยละ 81.20 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่าน และการคิดอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน คิดอย่างมีเหตุผล สามารถจัดระเบียบการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น จะทำให้นักเรียนมีความสามารถการจดจำและความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนซับซ้อน ดังนั้นครูควรมีการบริหารจัดการในการแบ่งเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมภายในชั่วโมง โดยแต่ละขั้นตอนไม่ควรใช้เวลาเกิน 6 นาที

1.2 ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ควรรู้จักตั้งคำถามให้นักเรียนสังเกต หรือสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้ดี เนื่องจากอาจทำให้นักเรียนเกิดความกังวลในการอ่านงานประเภทต่าง ๆ ได้ ครูต้องเป็นผู้กระตุ้นนักเรียนตลอดเวลาในการทำการเรียนการสอน

1.3 ครูควรคอยสังเกตและตรวจการทำการกิจกรรมตามขั้นตอนเทคนิคขั้นใดทั้ง 6 ขั้น ของผู้เรียน ติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมตอบข้อสงสัยและแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคขั้นใด 6 ขั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคขั้นใด 6 ขั้น กับบทอ่านขนาดยาวประเภทอื่น ๆ ที่ ยังไม่ได้ศึกษา เพื่อวิเคราะห์ว่าเทคนิคดังกล่าวยังคงมีประสิทธิภาพหรือไม่

2.2 ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคขั้นใด 6 ขั้น กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ และตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น เพศ และระดับความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ. (2548). ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชชาอร มินทักษ์ และ น้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคขั้นใด 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 10(1), 27 - 40.
- ฤดี กมลสวัสดิ์. (2564). สื่อการเรียนการสอนสำหรับครูภาษาไทยยุคใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรศักดิ์ แย้มอุ่ม. (2564). การวิจัยในชั้นเรียนที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะการอ่านด้วยเทคนิคขั้นใด 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านอ่างทอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสันสกฤต. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เสกสันต์ ผลวัฒน์. (2564). คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.